

Hs. Solckema

Nog te maken wapens: Fuckers, Hetzinge, Coytters (var.), Solckema, Botema, Broersma, Rennarda, Douma, Graelda, Onnama, Gemminga, Jarges, Hoyttema, Beyma, Brunye, Rouckema

- 35v Item, Both, die olste dochter, was genoemt na Both Waltinge, Tyerck Solckema erste huisvrouw. Item, die jongste dochter, genoemt Renck, is genoemt nae Renck Hannema, wedue van Meynne Ids z. Tetema, op Harigh, moeder van Luyts Tetema etc. Unde Tyerck Solckema ende Luyts Tetema echteluyden vors. hebben lange op Tharckgaest gewoent, mede bi hoerren hebbende Tyerck Solckema forkynderen, te weten 3 soons ende drie dochters geprocreert bij Both Waltinge, Tyerck Solckema erste huisvrouw, tvelckmen int erst boeck van Solckema opt langste can vinden ende lesen.
- Item, Tyerck Solckema ende Luyts Tetema, sijn huysvrouw, hebben grote schade ende confuis geleden inden turbel ende tvedracht der Goysens ende dat eensdeels van den goes ofte rebellen der Co[nincklycker] Ma[jesty]ts ende meestendeels van Co[nincks] volck, want die goes is tot hoer huis geweest ende hebbent al genomen ende wech gevoert van in boel ende huisraet ende wat sij niet mede conden nemen, hebben sij to sneden, to slagen, to broecken ende verbrant, also seer dat Tyerck Solckema niet bihielt, ja niet en doer int huis, noch glas noch venster isser heel gebleven, ende dit is geschiet int jaer 1580, welcker schade ende confuis Jan Ferwo soldaten hem meest gedaen hebben, ende Jan Ferwo creech seer cortelycken daerna sijn loon: want hij worde vant co[nincklycker] ma[jesty]ts crijsvolck bij Schaerster brugge in Doeniewerstal geslagen etc.
- Item, daer nae int jaer van 1584 int leste van april ofte int beginssel vanden meymaent is 't co[nincklycker] ma[jesty]ts crijschvolck van Steenwijck getogen om texecuteren Doeniewerstal, ende als doen sijn daer enige gecomen vant co[ninck]s volck ten huise van Tyerck Solckema vors. ende alhowal dat Tyerck vors. toonde sijn quitantie dat hij betaelt hadde ende dat hij vor sijnen quota ende groticheit der somma daer hij opset waer to schattinge vor den selven betaelt had ende vor sijn
- 36 persoon, so en mocht hem tselve niet profiteren. Dan sij hebben hem selfs geapprehendert ende seer confuislijcken geslagen, gepiniget ende terdoot to gewondet, want hij ontfangen heft seven doet wonden ende thien anderen ende hebben hem also lange gepiniget ende getravillert dat hij hoer al sijn gelt (ende vorts tgenige dat se mochten dragen) van linnenwerck ende cleren gout ende silver moste wijssen ende geven, also dat den schade dyen hij geleden heft op den selven tijt en is niet te vertellen ende op den selven tocht hebben sij oeck mede gewest Teroella tot sijn vaders huis ende hebben daer oeck wal genomen over de duseden guldens an gelt ende goet. Alwaer doen tertijt oeck mede bischadiget worde J[uffer] Maij Solckema, en dochter van Rennert Solckema, ende hebben hoer al over die tvie hondert dalers an cleren ende vorts an golt ende silver binomen, gelijk alst hier noch na int capitule van J[uffer] Maij S[olckema] claelijcker wtgedruet sal worden ende dit was Tyerck Solckema broers enige dochter, daer Rennert Solckema biholden ende geprocreert hadde bij Gerck Hoyttema, sijn erste huisvrouw, van Bolswart, ende daer hadde hij bij gehat 7 kinderen ende en had daer maer een van beholden als men int erste boeck van Solckema expreslijcker moegen vinden ende lesen.
- Item Tyerck Solckema vors. is naderhant vanden wonden ende quetsuren weder genesen, alhowal dattet seer periculoes stont oft hij solde daer angestorven hebben, ende is alsnoch met Luyts Tetema sijn huysvrouw (sampt hoer beyder 4 kinderen ende mit ses sijn vorkynderen mit noch oeck een bastart kint) int leven, Tvelck wij alhier willen laten ende svigen nu van Tyerck Solckema ende Luyts Tetema sijn huisvrouw ende mede van sijn kynderen ende spreken vorts van sijn broeder Rennert Solckema ende van sijn tvede houwelijck ende andersins etc.
- Item, hier volgen nu erst noch na de wapens van Rennert Solckema ende Lamme Wyffringa sijn 2de wijff.
- Item, daerna volcht dat 12. capitl.
- 36v Item Tyerck Solckema is anno 1586 in Januario balling geworden. Item int selfde jaer int leste van april is Anne Tyercx Solckema, sijn vader, gestorven ende Teroella in s[aliger] Siouck douma graff bigraven: unde naden doot heft Tyerck vors. mit sijn enigen broeder (dorch compromis) Rennert van Solckema gescheden ende verdragen: alhowal hij dorch frivolen ende listigen reden ende scriften meende sijn broeder Rennert Solckema bij dusenden aftrecken ende te bicorten, tvelck dorch justitie

behindert is: also dat sijn broder Rennert Solckema ende Rennert Solckema erffgenamen tselve tot euigen dagen wel in memorie mogen holden om hoer des te beter twachten van sulcken vernuftigen vrunden ende bloetverwanten.

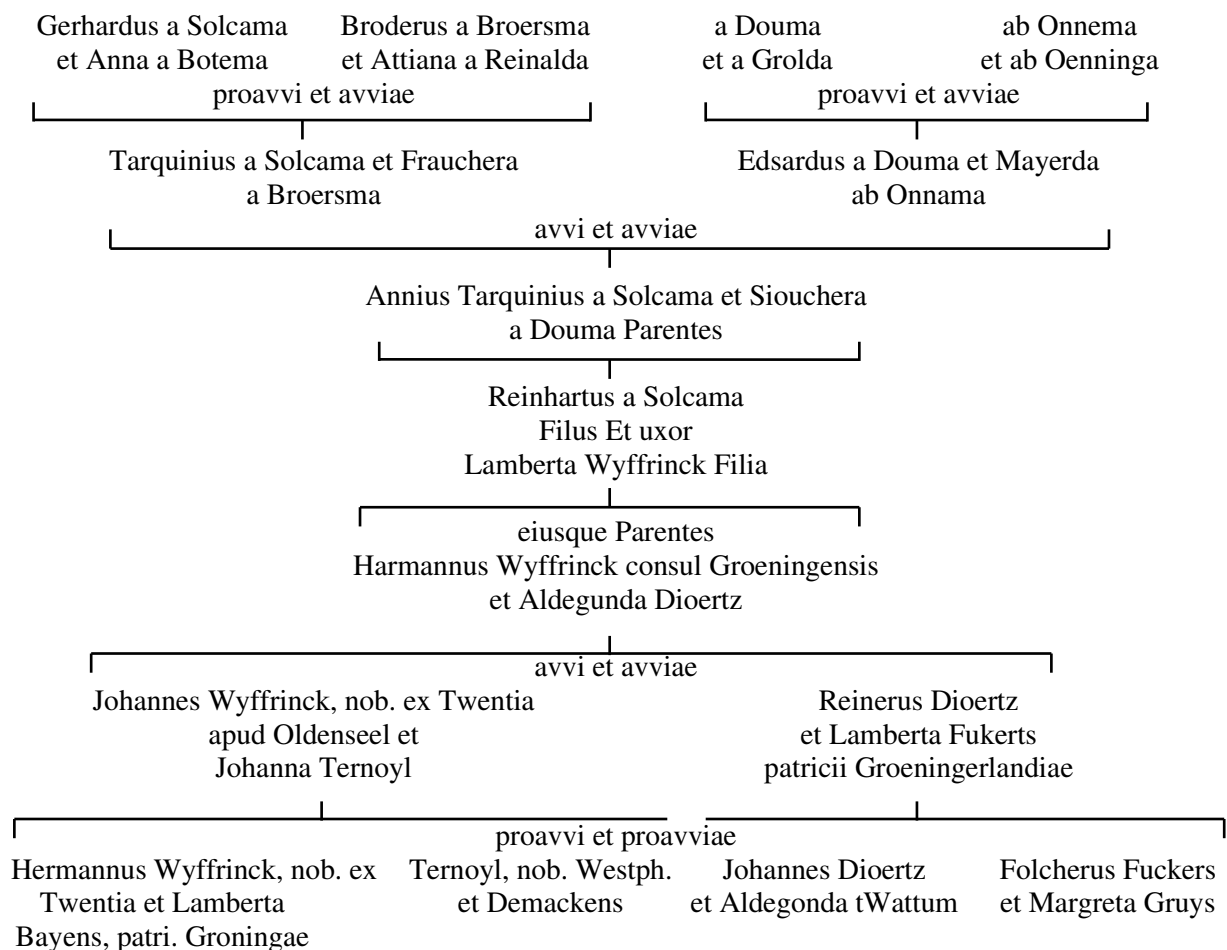
Item int selfde jaer anno 86 is Tierck Solckema wederom bij consent vanden Staten in Vrieslandt getrocken ende op Solckema mitterwoon gevaren inden dorpe Oella binnen den gretenie van Doniewerstal ende als hij in Vrieslandt den possessie vant sterfhuis angenomen had van wijlen Anne Tyercx Solckema, sijn vader, ende heft sijn enigen broeder, Rennert Solckema, weinich twille gewesen, want altgene Rennert Solckema behorde thebben, heft hij van Tyercx erfgenamen naden doet van Tierck Solckema met recht ende justitia moeten invorderen ende halen. Dese Tierck Solckema waer so {doorgehaalde tekst} dat mer cronincken van behorden te scrieven, so wal tegenst weduen ende wesen, als tegenst sijn enigen broeder ende anderen vromen luyden. Hij waer soe ...malen {doorgehaalde tekst} dat hij {doorgehaalde tekst} menschen van gueder harten {doorgehaalde tekst} conde ofte mochte doen, ende heft sijn eigen vleys ende bloedt doer dyen also verteerdtdat hij algaende ende stande verduynde ende vergenck als een scheme. Unde ten lesten is hij anno 1589 int bigen vanden vaste op sijn bed dootgevonden ende was al stijff ende coldt aleer yemant van sijn huisgesint tselfde wijs geworden is, ende daer waren vele menschendie meenden dattet {doorgehaalde tekst} gewest hebben ende is Teroella in de kercke bij sijn vaders side begraven. Maer sijn kynderen sijn dorch haers vaders haestige {doorgehaalde tekst} maer hebben haers vaders {doorgehaalde tekst} voetstappen gevolcht. Oeck hebtse {doorgehaalde tekst} ende an {doorgehaalde tekst} so dat die grade nae Tierck Solckema {doorgehaalde tekst} waerom wij na desen geen merder mentie gedencken te maken, dan vervolgen den grade ende descenten van Rennert Solckema vors. als hier volgt: anno 1594 den laesten Julij is Lyoets Tetema, nagelaten wedue van Tierck Solckema gestorven.

37

[Solckema - Wijffringa]

Dit sijn de wapenen van Rennert Solckema ende Lamme Wyffringa sijn tvede wijf.

37v

Dat 12. capitl.

Wij hebben hier te vorens int erste boeck van den linagie van Solckema gementionert in den leste tvie capittelen van Rennert Solckema gevanckenis ende van den doot van J[uffer] Gerck Hoytema, huisvrouw van Rennert Solckema vors., ende vorts soe hebben wij mede aldaer verhaelt van sijn residentie ende woonplaetzen na den doot van Gerck Hoyttema, sijn wijff vors., ende oeck mede is vertelt hoe dat hij mede in den crijch ende ondersoudije gelegen heft etc. Item, daer is mede verhaelt van den groten crancten, jammer ende sterfte van sijnen kynderen: unde hoe dat hem sijn wijff ende kynderen altesamen af gestorven sijn exempt een enich dochterken, genoemt Maij Solckema, dat heft hij van seven kynderen beholden. Item, daer is oeck mede in den lesten capit. vant erste boeck verhaelt hoe dat hij de gretenie van Stellingwerff Oesteyndt gegregen heft etc.

Alsnu Rennert Solckema vors. dus jamerlijcken ende droevelijcken mit Maij Solckema, sijn enige kint ende dochter waer sittende, ende wonende binnen Groningen in den Folckingstrate mit en borger, genoemt Marcus Marcus zoon, bussenschut der stadt vors., soe sijn daer enige personen ofte luyden van eren ten lesten bij Rennert Solckema gecomen, ende hebben hem getroest in sijn grote lijden ende droeffenis, adderende daerbij dat het raedt ende orbaer waer dat hij hem weder in den echten staet mit een goet persone bigave, ende dat hij tselve wal mit groter eren mochte doen, dorch dat hij balling uut sijn lant was ende mede dat Gerck Hoyttema, sijn wijff, over de vierdehalf jaer doot ende verstorven hadde geweest, unde seiden dat het niet en betaemde dat hij in alsulcken groten rouue ende droeffheit sijn leven soude endigen, waerop dat Rennert Solckema vor antwort

38v gegeven heft dattet wal waer was, tgenige sij tegens hem alierden, dan hij claechde dat hij balling sijns lants was ende dat hij van sijn meyers ende renten niet en penning creeg noch ontfenck ende mede dat hem sijn wrede ende onbarmhartige vader niet en sonde etc. Also dat hij den selven personen bedanckte langen tijt ende mennichmael heft hij tselve geweigert. Unde als dese vrome luyden niet af en lieten (ende na dat Rennert Solckema vornemen hadde dat Uulcke Solckema, sijn jongste kint ende zone binnen Bolswart verdronken waer [in margine: van Uulke Solcama anno 1581]), so heft hij ten lesten consent gegeven ende vragen na een eerlijcke ende duechdelijcken juffer ofte persoon, om daer mede godlijcken ende eerlijcken te moegen leven ende het loth is gevallen op J[uffer] Lamme Wyffringa, en dochter van olde Harmen Wyffrinck, borgemeister binnen Groningen, ende Alcke Dyoertsma, sijnder huisvrouue, ende den borgemeister was tjaer anno 80 te voren gestorven [in margine: van Rennert Solcama ende Lamme Wyffrinck] ende nae langedurige vriagie ende solicitatie van vrome luyden heft Rennert Solckema ten lesten gegregen tot sijnen tvieden huisvrouue J[uffer] Lamme van Wyffringa, alhowal datter vele quaets onder geredet ende gemenget worde van den nijders tongen, namentlijcken van den Vriessen Rennert Solckema lantsluyden.

Item den Vriessen haddent mit horen veninigen ende logenachtigen tongen also seer ende wijt afgebracht dattet houelijck niet soude geschiet hebben men en haddet van God almachtich niet merckelijcken vorsien ende gemaect geweest: dan doctor Johan Eeltz, pastor van S. Martensdom ende meister Serapius, capplaen aldaer, mit meer anderen vrome ende eerlijcke personen hebben alle den Vrieschen logenen ende nidicheden weder te niette gedaen, ende Rennert Solckema ende Juffer Lamme Wyffringa sijn mit groter eren ende solemniteit to kercken gegangen ende in den sacristie tsamen gegeven van heer Johan Rijckman, preister van de Dom vors., en weder om thuis gaende mit grote staet ende eerbaerheit hebt se drie dagen lang brulloft geholden mit groten vroechede ende jolijt tvelck men

39 opt langste in libro de vita Regneri Solckema moegen lesen ende verstaen. In somma, het houelijck is in effect sortert ende Rennert Solckema heft J[uffer] Lamme Wyffringa tot sijn tvede huisvrouw ontfangen: tvelck wij alhier nu willen laten ende svigen van hoer beiden ende van hoer kynderen die sij geprocreert hebben, ende vorts horen aventuren ende residentien, tot dattet tijt ende pas sal geven om hoerren weder te mentioneren.

Item, wij willen int volgende capit. spreken van J[uffer] Maycke Solckema (Rennert Solckema enige kint ende fordochter, geprocreert bij w[ilen] J[uffer] Gerck van Hoytema, sijn erste huisvrouw) hoe dat sij gevancklijck is gewest etc., ende dan wyllen wij mentioneren tgeslachte van Wyffrinck ende den genigen daer sij angehout sijn geweest, tvelck sal bigennen int 14. capit. hier volgende. Dan erst comt het capit. van May Solckema vors.

Item noch foort capit., so comen dwapens van J[uffer] May Solckema ende mede hoer acht quarteren.

Prov[erbia] Sal[omonis]

Wilt ghij u kynderen hebben an een geslacht van eren

So moet ghij u vrome vorolders linagie hoer dicwils mentioneren

oock mede alden vromen daer u geslacht angehout is, doet describeren

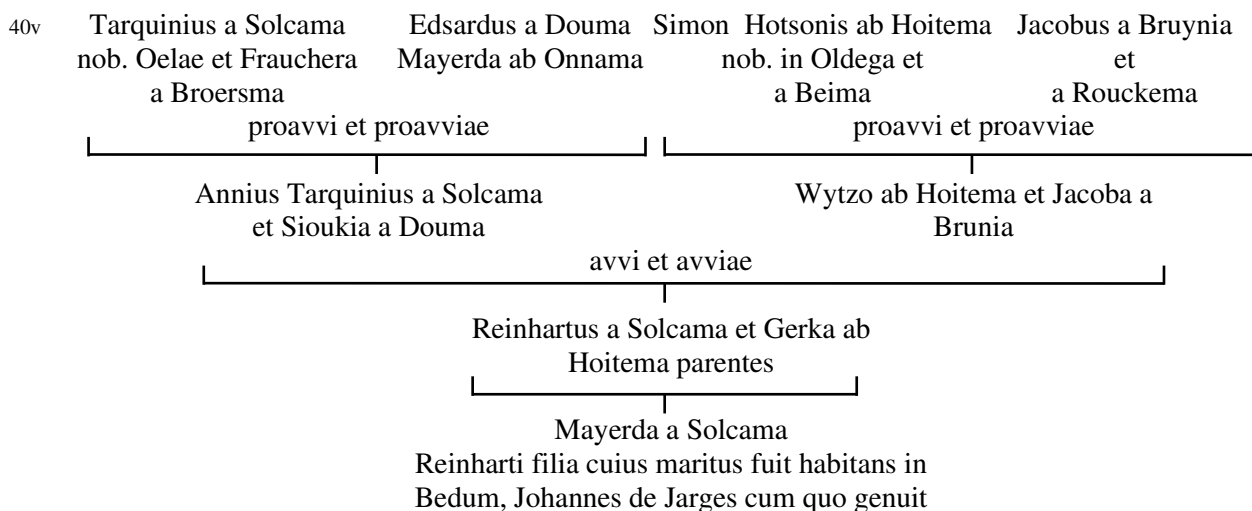
want dat sal hoer also trecken ende leren

Dat sij altoes hoer an en goet geslacht sullen confianceren.

Gerck Hoytema, Rinnert Solckma wijff, hadde een broeder, Simen Hoitema, die storff anno 1576, den 20 junii, ende een suster die storff 1584 den [opengelaten] in de kraem en hiete Svob Hoitema, Rennert Frans Rollema soon wijff. Haer oom Gercke Hoytema storff anno 1575, den 13 septembris in Oldeg... ende sterff anno 1577 den 19 mei Hauk, Gercke Hoitema dochter, hoer susterling, huis[vrou] van Poppe Doiem, ende anno 1575 in Vastelavent wierde Hoite, Gerke Hoitema soon, in Walslant van twe wolven verscheurt, haer susterling.

40 [Solckema, met kwartieren Solckema - Broersma, Douma - Onnama, Hoyttema - Beyma, Brunye - Rouckema]

Dit sijn de wapens van J[uffer] May Solckema.

Germettum Jarges, qui peregre profectus est et nondum rediit, et 2 filias Gerkam et Doretheam de Jarges, quarum una nupserat Jaquei de Kempener in Brabantia, quia ubi coenobialem vitam Bruxellae agunt et Jaques sine descendentibus obiit.

41

Dat 13. capit.

Wij hebben int erste boeck van den linagie van Rennert Solckema ende Gerck Hoyttema sijn erste huisvrouw genoehsaem gementinoert ende mede hoe dat se te samen geprocreert hadden seven kynderen te weten drie zoons en vier dochters, waar van den drie kinderen, tvie zoons en een dochter, genoemt Wythie, Joest ende Wyths al vor den moeder gestorven sijn geweest ende binnen Leeuwarden in Nijhofterkerck bigraven bij salige Foppe Oennya, Rennert Solckema oem, anno 1566 den 25 januari.

Item int erste boeck is oock mentionert dat Gerck Hoyttema anno 1578 den 22 april gestorven is ende binnen Bolswart onder Hoyttema steen bij hoer olders bigraven ende datse Rennert Solckema, hoer man, achtergelaten heft, vier kynderen, te weten drie dochters genomt Syouck, May, ende Frauck Solckema ende het alderjongste ende lester kint (sijnde en zoon) was genoemt Uulcke Solckema etc. geboren den 20 septembris 1577 ende gestorven anno 1581 in december.

Item wij hebben

...

[44r]

Hier sal nu eerst comen die wapens van *olde Harmen Wyffrinck* ende sijn huysvrou.

Item, daerna sal comen de wapens van *Johan Wyffrinck* ende *Johanna ter Noylle*, sijn hiusvrou.

Item, daerna sal comen dat 14 capitel, sprekende van den vroemen olden *Harmen Wyffrinck* ende van sijn zone. Ende vorts sal 't capitell verhalen van waer dat die van *Wyffrinck* heer gecomen sijn, want sij en hebben horen bigenssel binnen Groningen nyet, dan bij Oldeziel van geborte ofte afcomste, want aldaer licht alsoch Wyffringaborch heden to dages, als men in 't volgende capitel wijder sal moegen lesen, etc.

Item for 't capitel sal noch eerst comen 't wapen van *Albert Wyffrinck* mit sijn huysfr. mit d' wapens van sijn zone, genoemt *Geert Wyffrinck* ende *Talle Sappens*, sijn wijf.

Olden geslachten ende linagiën wilt honoreren

Oeck mede den selvigen dicwijls bij u kynderen repeteren

Opdat u kynderen den selven sijnde gedachtich

sich mogen bigeven ende howen an vrome geslachten, etc.

[45r]

Wyffrinck

Bayens

Dit sijn de wapens van *olde harmen Wyffrinck* ende sijn wijff *J. Lamme Bayens*.

[45v]

[aantekeningen met latere hand]

[46r]

Wyffrinck

Ter Noylle

Schenckels

Wyffrinck

Sappens

Dit sijn de wapenen van *Johan Wyffrinck* ende sijn huysvrou *Johanna ter Noylle*

Dit sijn oeck mede de wapens van *Albert Wyffrinck* ende sijn huisvrou ende mede sijn zoons wijff *Sappens*.

[46v]

[aantekeningen met latere hand]

[47r]

14 Capitel

Wij hebben in 't vorgaende 12 capitel gehoort hoe dat *Rennert Solckema* (dorch anstal van vrome personen) heft genomen ende gecregen tot sijn tviede echte huisvrou *J. Lamme Wyffringa* en dochter van borgemeister *Harmen Wyffrinck*, etc.

Soe is 't dat dese borgemeisters grotevader oeck genoemt was *olde Harmen Wyffrinck* ende leefde doemen screeff dusent vierhondert ende sesendetachtich jaer ende was van afcomste ende geborte uut den Twente bij Oldenzyel, alwaer alsoch Wyffringeborg ofte -hoff is, 'tvelck 't cloester van

Vrensewen bileent heft van den vorsaten van Wyffrinck, welcke beleninge niet en can verolden ofte prescriberen van oltheden der jaren. Maer tot wat tijden dat den erffgenamen van Wyffrinck den verschotene penningen wederom opbrengen ende bitalen, so is den borg vrij ende hoort den van Wyffrinck weder eygen toe, etc.

Item, dese *olde Harmen Wyffrinck* vorschreven hadde to wijff *Lamme Bayens* en dochter van *olde borgemeister Baye Bayens* binnen Groningen. Ende sij waren seer vroeme eenvoudige godvresende luyden ende mede delachtich den armen, ende *Harmen Wyffrinck* vorschreven mit sijnder huysvrouwe *Lamme Bayens* hebben t'samen geprocreërt ende achtergelaten 4 zonen cum sorore waervan wij allenigen dencken tho verhalen van den grade van den olsten zone *Johan Wyffrinck* ende anders niet. En *olde Harmen Wyffrinck* mit *Lamme Bayens* sijn huysvrou sijn in den Here verstorven ende liggen beiden to S. Marten bigraven. Bidt vor de zyelle.

Item dese 4 zonen dyen sij achterlieten, waren genoemt *Johan, Albert, Jacob* ende *Engelbert Wyffrinck* ende van *Johans* grade sullen wij spreken als voren verhaelt is.

Item, *Albert Wyffrinck* heft to wijff gehat *Ellien Schenckels*, daervan is *Geert Wyffrinck* mit sijn kynderen ende grade, waervan wij niet meer dencken t'veralen.

Item, *Jacob Wyffrinck*, den derden broeder is sonder achterlatene kynderen gestorven ende vor hem was oeck al doot sijn broeder *Albert Wyffrinck* vorschreven, also dat *Jacob Wyffrinck* goeden storven op sijn levende broeder *Johan* vorschreven, etc.

Ende *Jacob* had gehylcket an den geslachte *Ter Brugge*.

Item, *Engelbert* is ongehylcket gestorven.

[47v]

Item wij hebben in dorse gementionert van *Albert Wyffring*, die bij sijn huisvrou *Elliten Schenckels* achtergelaten heft en zone, genoemt *Geert Wyffrinck*. Dese *Geert Wyffrinck* creeg to wijff *Talle Sappens* unde heft daerbi geprocreërt Doctor *Albert Wyffrinck*. Dese hadde to wijff *Emerentiana Holdinga*, en dochter van *olde Hayo Holdinga* ende vrou *Greetz Camminga* binnen Leuwarden, etc.

Item, den anderden zone hiette *Johan Wyffrinck*, die heft to wijff *Berent ten Campen* dochter, sijn eygen na nichte.

Item, den derden zone hiette *Timen Wyffrinck*, die heft sijn goet schentlijcken togebrocht mit *J. Mencke Panssers* ende anderssins ende is vrigesel bleven, etc.

Item, noch waerren daer dochters daer den ene toe man cregen heft *Bittelt* van Emden ende den ander dochters sijn juffers gestorven. Dit 's cortelijcken verhaelt van *Geert Wyffrinck* descendente grade ende wij willen ons weder keren tot *Johan Wyffrinck* grade, etc.

Item, *Johan Wyffrinck*, den olsten zone van *olde Harmen Wyffringa* ende *Lamme Bayens*, heft tot sijn huisvrou gecregen *Johanna ter Noylle*, en suster van heer Doctor *Hugo te Noylle*, pastor van S. Marten binnen Groningen, daer wij van in 't volgende capitel dencken ende willen spreken.

Item, *Johan Wyffrinck* vorschreven heft bij sijn huisvrou geprocreërt ende achtergelaten 8 kinderen, te weten 2 zonen genoemt *Johan* ende *Harmen Wyffrinck*; item, ses dochters, genoemt *Engel, Gese, Lamme, Alberta, Gese* ende *Catrina Wyffringa*, van welcker kynderen wij (nae 't capitel van heer D. *Hugo te Noylle*) ordentlijck sullen verhalen gelijck als noch volgt etc.

Item, dese *Johan Wyffring* was en seer vroem oprecht man ende is op 't beste van sijn levent gestorven ende bij sijn ouders bigraven in de S.-Martenskerck. Unde *Johanna ter Noylle*, sijn huisvrou heft lange na hoer mans doot geleeft, ja, al over de 25 jaren ende was noch seer jonck doen hoer lieve man verstorff ende is also bij hoer kynderen wedue blieven sitten. Ende heft den doot van hoer lieven man die dagens hoer levens bescreyt ende en conde hem nemmermeer vergeten. Unde sij heft wel dicwijls wederom seer eerlijcken moegen hylcken ende heft niet [48r] gewilt ende heft hoer kynderen seer eerlijcken ende godlijcken opgevoedet ende ten lesten etlijcke tot den geestelijcken staet ende

etlijcken tot den echten staet gebracht. Ende daerna is sij ten lesten in den Here mede verstorven ende bi hoer man ende vrenden to S. Marten bigraven, wyens zyellen God genadich sij. Amen.

Dit 's nu genoeg van den vromen *olden Harmen Wyffrinck* ende sijn huisvrouw *Lamme Bayens* ende van sijn kynderen ende mede van sijn olste zone *Johan Wyffrinck* ende sijn huisvrouw *Johanne ter Noylle*, die wij in den Here willen laten rusten ende spreken in't volgende capitel van heer Doctor *Hugo ter Noylle*, en broder van den huysvrouw van *Johan* vorschreven, ende daerna willen wij vorts ordentlijcken mentioneren de grade van *Johan Wyffrinck* ende *Johanna ter Noylle* vorschreven, etc. Item, hier comen nu eerst na die wapens van heer *D. Hugo ter Noylle*, pastor van S. Wolbrecht ofte S. Marten, etc.

Item, daerna volgt dat 15 capittel.

Item, *Johanna ter Noylle*, huysvrouw van *Johan Wyffrinck* is gestorven anno 1547 op S.-Vitesavent op een dinxdach des morgens to seven uren, dyen God genadich sij.

[49r]

Ter Noylle
D'Makens

Dit sijn de wapens van heer Doctor *Hugo ter Noylle*, pastor etc.

[50r]

Dat 15 capitel, sprekende van den vromen her Doctor Hugo ter Noylle

Wij hebben in 't vogaende capittel gementionert van *Johan Wyffringe* ende van *Johanna ter Noylle*, sijn huisvrouw, ende dat se en broeder hadde, genoemt heer *Hugo*, ende was pastor etc.

So is 't dat dese heer Doctor *Hugo ter Noylle* was in sijnder tijt pastor van Sancte Wolbrecht ende S. Marten ende was Doctor utriusque iuris ende was een seer geleerder man ende mede vroem in leven, leringe ende conversatie. Oeck seer delachtich ende mildt den armen ellendigen menschen, namentlijcken den armen huissitten die sich schaemden t'bidden, heft hij seer veel heymelijcken onderhouden ende gealimentert.

Hij was oeck mede holdende en costel staet binnen sijn doer van eten, drencken ende altijd gastvrij, want hij hild altijd en tafel vor gaen ende comen, gelijk als dat wel een pastor tobehort. Waerom dat hij seer bemit was ende oeck seer geacht van den borgers ende gemeente t'Groningen. Hij leefde seer godlijcken, soberlijcken, seer eerlijcken ende was seer sorchvuldich vor sijn kerck ende ondersaten. Item hij waer mede van riddelijcker stamme geboren, also dat hij seer ontsien ende geacht waer. Ende van sijn vaders sijde was hij van den geslachte *Ter Noylle* ende van sijn moeders sijde was hij van *D'Maackens*, welck beyde treftigen afcomsten ende stammen waren. Unde heer doctor *Hugo* vorschreven heft seer ijverlijcken ende christelijcken sijn dingen ende offitiën in der kercken geobserveert, dattet wonder soude sijn in alles alhier te verhalen, unde is daerna anno dusent vijffhondert ende ... [niet ingevuld] in den Here gerustet ende binnen der stadt Groningen in S.-Martensdom bigraven, achterlatende sijn susters kynderen (sijnde sijn erffgenamen) sijn principaelste goederen ende noch veel memoriën, etc.

Item, hij worde seer van den borgers binnen Groningen biclaeget ende van den armen ellendigen seer bitterlijcken bescreyt, etc. Hij was persone personatus.

Dit 's nu genoeg van den vromen geestelijcken heer Doctor *Hugo ter Noylle*, den God almachtich genadich sij. Amen. [50v]

Item, doctor *Hugo ter Noyll*, pastor, vorschreven licht op 't choer in S.-Martensdom vort hoge altar bigraven.

Nu willen wij vorts gaen tot sijn susters kynderen ende seggen eerst van *Johan Wyffrinck*, den olsten zone van *Johan Wyffringe* ende *Johanna ter Noylle*, etc., ende in dit volgende capitel sal al sijn descendente grade verhaelt worden, gelijk als men alhier bij den wapens can sien ende lesen, etc.

Item, eerst comen de wapens van *jonge* alias *olde Johan Wyffrinck* ende *Haebbel Binninga*, sijn huysvrou.

Item, daerna in 't anderde bladt comen de wapens van noch *jonge Johan Wyffringe*, sijn zoon, mit sijn tvie wijven.

Item, daerna comen de wapens van *Harmen Wyffringe*, sijn zoon, ende *Gele Hornekens*, sijn huysvrou.

Item, daerna comen de wapens van *Hoycke Aldringa* ende sijn zoon *Habbe Aldringa* mit hoer beyder wijven, want de vader ende den zoon tve susters te wijven hebben, dan *Hoycke Aldringa*, de vader, staet boven mit sijn 2 wijven.

Item, daerna comen de wapens van *J. Albert Wyffringa* mit hoer beydde mannen.

Item, daerna sal comen dat 16 capitel, sprekende van *jonge* alias *olde Jan Wyffringa* ende *Haebbel Benninga* ende hoer grade, etc.

[51r]

Wyffrinck
Benninga

Dit sijn de wapens van *jonge* alias *olde Johan Wyffrinck* ende *Haebbel Binninga*, sijn huysvrou.

[52r]

Barssens
Wyffrinck
Hornekens

Dit sijn de wapens van noch *jonge Johan Wyffringe* mit sijn beydde wijven.

[53r]

Wyffrinck
Hornekens

Dit sijn de wapens van *jonge Harmen Wyffrinck* ende sijn wijff.

[54r]

T'Nanssum
Aldringa
Wyffringa
Aldringa
Wyffringa

Dit sijn de wapens van *Hoycke Aldringa* ende sijn 2 wijven. Item oeck de wapens van *Habbe Aldringa*, sijn zoon, ende sijn zoons wijff.

[55r]

Grewinck
Geesteren
Wyffringa

Dit sijn de wapenens van *J. Albert Wyffringa* ende hoer beyde mans.

[56]

Dat 16 capitel sprekende van Jonge Johan Wyffringe ende sijn grade etc.

Wij hebben hier int voorgaende 14 capitel gementionert van *olde Johan Wyffrinck* ende *Johanna ter Noylle* echteluyden dat se te samen hadden 8 kynderen, te weten 2 zoons ende ses dochters [doorgehaald: waervan der ene zoon, *Engelbert* genoemt, sonder erffgenamen gestorven is]. Oeck mede hebben wij gesecht dat den olste zoon hiette ende genoemt was *jonge Johan Wyffrinck* etc. Item, dese *jonge Johan Wyffrinck* heft tot sijn huisvrouw gecregen *Haebbel Binninga*, en dochter van *olde Sicke Benninge*, ende heft daer veel kynderen bi geprocreërt, als wij noch na sullen verhalen. Dan erst willen wij spreken ende verhalen van den vromen *jonge Johan Wyffrinck* vorschreven, dye daerna *olde Johan Wyffrinck* genoemt worde. Item, desen *Johan Wyffrinck* vorschreven was een seer vromer man, saecht ende godvresent, ende heft in sijnder tijt geweest drost van het Oldambt ende oeck borgemeister der stadt Groningen, ende waer seer wal geacht ende ontsien bij allen menschen, unde heft Stad ende Landt van Groningen geregiert ende altijt 't beste ende het prouffijtelicxste vor den gemeente gesocht ende bigeert. Item, heft oeck mede groten nicheit ende liefde gehat ende gehouden mit allen menschen, namentlijcken met sijn lieve broeder *Harmen Wyffrinck* ende oeck insgelicx mit sijn l. susters, unde hij is anno 1571 gestorven ende bij sijn ouders in S.-Martensdom seer eerlijcken bigraven, achterlatende sijn wijf *Haebbel Binnenga*, seven kynderen, te weten drie zoons ende vier dochters, den zoons genoemt *jonge Johan*, *Harmen* ende *Sicke Wyffrinck* ende de vier dochters genoemt *Gese*, *Albert*, *Roelliff* ende *Catrina Wyffringa*, daer wij vorts na elckanderen fan gedencken ende sullen spreken. Item *Haebbel Benninga*, sijn achtergelatene wdue is hem na gestorven anno 15... [niet ingevuld] ende licht bij hoer man bigraven, wiens zyellen God genadich sij, etc.

Item den olsten zoon van *Johan Wyffrinck* ende *Haebel* vorschreven waes oeck genoemt *jonge Johan Wyffrinck* ende die heft tho wijf gecregen *Heylle Barssens*, en dochter van *olde Willem van Barssens*, ende daer heft hij bi geprocreërt veel kynderen [56v] ende *Heylle Barssens*, sijn huisvrouw is in den Here verstorven, achterlatende hoer man tvie zoons ende drie dochters, den zoons genoemt *Willem* ende *Sicke Wyffrinck*. Dan *Sicke* is de moeder anno 1581 an den pest nagestorven ende in S.-Martensdom bij *Hugo Wyffrinck*, sijn neve, bigraven. Item, de dochters waren genoemt, *Hille*, *Johanna* ende *Evertien Wyffrinck*, etc. Item, anno 1577 heft dese *jonge Johan Wyffrinck* vorschreven tot sijn anderde wijff weder gecregen *Beylle Hornckens* ende was en dochter van borgemeister *olde Geert Hoornckens* binnen Groningen ende daerbij heft hij geprocreërt drie dochters, genoemt *Heylle*, *Hille* ende *Catrina Wyffrinck*. Item dese *jonge Johan Wyffrinck* is oeck mede borgemeister geweest binnen Groningen ende altijt in recht ende raedt geseten, ende was oeck wal bemindt ende geacht etc.

Item, den tveden zoon van *Johan Wyffrinck* ende *Haebbel* vorschreven, genoemt *jonge Harmen Wyffrinck*, heft tot sijn huisvrouw gecregen *Gele Hornckens* ende was en dochter van *olde borgemeister Geert Hornckens* vorschreven ende was de suster van sijn broeders *Johans* vorschreven leste wijff als vorschreven is. Ende *Harmen Wyffrinck* vorschreven heft bij J. *Gele Horenckens* geen kynderen geprocreërt. Unde hij was en ontsiende man oeck mede sittende in recht ende raedt, etc.

Item, den jongste zoon van *Johan Wyffrinck* ende *Haebbel Benninga* vorschreven was genoemt *Sicke Wyffrinck* ende was in sijnder tijt olderman ende ambtman etc. ende is vrij gesel gebleven.

Item de olste dochter van *Johan Wyffrinck* ende *Haebbel* vorschreven, genoemt *Gese Wyffringa*, heft tot hoer man gecregen *Hoycke Aldringa* van den Dam, ende dese *Hoycke* vorschreven hadde tot sijn eerste huisvrouw gehat *Elteke t'Nansum* waerbij hij en zoon geprocreërt had, genoemt *Habbe Aldringa*, als wij noch stracx sullen verhalen. Item, *Gese Wyffringa* heft bij *Hoycke Aldringa*, hoer man, veel kynderen geprocreërt, waarvan desen als noch in 't leven sijn. *Focko*, *Johan*, *Habbe* [lees: *Sicke*] ende *Abel Aldringa* sijn de zoons genoemt, ende 2 dochters: *Elteke* ende *Tyake Aldringa*, etc.

Item *Roelif Wyffringa* heft to man gecregen *Habbe Aldringa* vorschreven, en vorzoon van hoer svager *Hoycke* vorschreven, ende heft daer oeck al kynderen bij gehat, waarvan dat noch tvie zoons in 't leven sijn, genoemt *Johan* ende *jonge Habbe Aldringa*, etc. [57]

Item *Alberta Wyffringa*, die derde dochter van *Johan Wyffrinck* ende *Hebbel Benninga* vorschreven, heft te man gecregen *Abel van Greuwinck*, en zoon van *Eyso Greuwinck* ende *J. Wyths van Rinnerda*, sijn huysvrou, ende *Albert Wyffringa* en heft geen kynderen gehat bij *Abel Greuwinck*, hoer man, ende *Abel Greuwinck* vorschreven worde doot gesteken van *Uulrich de Vries*, sijn grote vrent. Ende *Uulrich* vorschreven worde gevangen ende binnen Groeningen is hem 't hoeft afgeslagen in wrake van den doot van *Abel Greuwinck* vorschreven. Item, daerna heft *Alberta Wyffrinckga* vorschreven tot hoer anderde man genomen *olde Lubbert van Geesteren* uut den Twinte ofte Westphalen [bovengeschreven: Stichte van Munster] van Nijenborch alwaerbij sij oeck geen kynderen heft, also dat sij noyt bij den beyde mans eenich kent gehat hevet, etc.

Item, die jongste dochter van *Johan Wyffrinck* ende *Haebbel Binninga* vorschreven, genoemt *Catrina Wyffringa*, die is ongehout gebleven.

In somma: dit 's cortelicken ende op 't spodelicxt verhalet van den grade van *Johan Wyffrinck* ende *Haebbel Binninga* ende mede van den *olden Johan Wyffrinck* ende *Johanna ter Noylle*, hoer olders, etc.

Item wij willen nu forts spreken van den gehouden dochters ende daerna willen wij spreken van den geestelijcken dochters ende dan op leste willen ende dencken wij te mentioneren van den jongsten zone *Harmen Wyffrinck* omdat *Rennert Solckema* daer en dochter van gecregen heft tot sijn anderde houwelijck, als noch sal volgen.

Daerom soe willen wij erst spreken van den derden dochter genoemt *Lamme Wyffringa* ende was den erste ende olste van den gehylckte dochters. Die heft to man gecregen *Bartold van Eeltz* binnen Groningen gelijck in 't 17 capit. genoeghsam verclaert sal worden.

Dan erst comen die wapens van *Bartold Eeltz* ende sijn tvie wijven. Item, daerna comen de wapens van *Evert Eeltz* ende *Wolter* ende *Eelthen Eeltz* mit hoer dryer wijven. Item, daerna comen de wapens van *Albert Eeltz* mit sijn tvie wijven, ende daerna volcht dat 17 capitel. [57v]

Item, men moet wete dat die van *Eelts* hoer wapen cortelycken verandert hebben. Want hoer vorvaders hebben altijt gevuert en eckelboem, gelijck als 't noch blijckt bij *Bartold Eeltz*, die dat observert heft. Ende sijn kynderen hebben dat verandert ende foerren en half arent mit tvie blaewe sterren in een golden velt, gelijck als hier volcht: [58]

[Afbeelding]

Wyffringa
Eelts
Rottum alias Hilbrants

Dit sijn de wapens van *olde Bartel Eeltz* ende sijn tvie wijfs.

[59]

Eelts
Scholtens
Danswich
Canters

Dit sijn de wapens van *Evert*, *Eelte* ende *Wolter Eelts*, drie gebroeders, mit hoer drie wijven.

[60]

t'Lellens
Eelts
Hornekens

Dit sijn de wapens van *Albert Eeltz* ende sijn tve wijffs

[61]

Dat 17 capitel

Wij hebben in 't 14 capitil verhaelt, hoe dat *olde Johan Wyffrinck* ende *Johanna ter Noylle*, sijn huisvrouw hadden achterlaten ses dochters, waervan die drie geestelijcke personen waren ende den ander drie wareltlijck. Van welcker geestelijcke personen ende dochter wij dencken te mentioneren in 't 20 capitel. Daerom so biginnen wij nu van den olste gehouden dochter, genoemt *Lamme Wyffringa*, die to man cregen heft *Bartold Eelts* binnen Groningen. Ende heft daer bij geprocreert veel kynderen, warvan sij achtergelaten heft vijf zoons, genoemt *Evert*, *Johan*, *Eelt*, *Albert* ende *Volter Eeltz*. Ende *Lamme Wyffringa* vorschreven is in den Here verstorven anno 1556 ende in Sancte-Martenskercke bigraven. Item *Bartold Eeltz* heft tot sijn tvede huisvrou genomen *Gyssele van Rottum alias Hilbrants* ende heft aldar geen kynderen bij gehat ende sijn beyde daerna in den Here gerustet ende liggen oeck in S.-Martensdom bigraven. Requiescant in pace.

Item din olsten zone van *Lamme Wyffringa* die sij achtergelaten heft hoer man *Bartold Eeltz*, was genoemt *Evert Eeltz* ende creeg to wijff sijn stieffsuster, genoemt *Wobbe Scholtes* ende heft daer veel kynderen bij geprocreert. Ende *Wobbe*, sijn huisvrou vorschreven, is in den Here verstorven anno 1580 ende licht in S.-Martenskerck bigraven, achterlatende hoer man *Ewert Eeltz* ses kynderen, te weten vier zoons, genoemt: *Michiel*, *Loegh*, *Evert* ende *Johan Eeltz*. Dan *J. Wemele Eeltz* is den moeder anno 1582 in den pest nagestorven ende bij hoer bigraven. Ende *J. Lamme Eeltz*, den ander dochter, heft anno '83 to man gecregen *Feycke van Yeverden*, van Emden etc. Unde dese *Ewert Eeltz* vorschreven was oeck mede en achteman ende raedsheer der stadt Groningen etc. Obijt annot 1590.

Item den tveden sone van *Bartold Eeltz* ende *Lamme Wyffringa* was genoemt *Johan Eeltz* ende waer en gelderder man ende mede gepromovert doctor ende waer oeck pastor van S. Wolbrechts ende S. Martens in den plaetze van heer Dr. *Hugo*. [61v] Alsoe dat hij was persone personatus. Hij was oeck mede (na 't versterven van den eerwardigen heer bischop *Knijff*, erste bischop van Groningen) generael officiael over Groningen, Gronigerlant, den Omlanden ende die Drente, etc. Unde desen Dr. *Johan Eeltz* was seer eensaem ende solitudinarius ende en quam weynich bij menschen unde waer meest alleen binnen sijn huis op sijn studeercamer, also dat hij geen conversatie mit veel menschen hadde, unde hij hadde oeck mede gebreck van roerrenghe, also dat hij niet mennichmael in 't jaer mochte predigen. Ende als hij predicte, dat dede hij mit groten arbeit ende parssie. Ende doctor her *Johan Eeltz* heft aldus solitudelijcken geleeft etc. Obijt anno 1590.

Item *Albert Eeltz* den derden zone van *Bartold Eeltz* ende *Lamme Wyffringa* creeg tot sijn erste wijff *J. Bieue to Lellens*, en dochter van borgemeister *Elte t'Lellens*, alwaer hij geen kynderen bij gehat heft. Ende sijn huisvrou *J. Bieue t'Lellens* is gestorven anno 15... [niet ingevuld] ende to S. Marten bigraven, ende daer nae heft *Albert Eeltz* tot sijn anderde huisvrou gecregen *Johanna Hornckens*, oeck en dochter van olde borgemeister *Geert Hornckens* binnen Groningen, alwaerbij hij oeck geen kynderen geprocreert heft, also dat hij bij sijn beyde huisvrouwen noyt kynderen gehat heft. Item hij was in sijnder tijt drossaet vant Oltambt ende sat mede in den regeringe van Stadt ende Lant ende was en vroem geachte ende ontsien man, etc.

Item den vierden zone van *Bartold Eeltz* ende *Lamme Wyffringa*, genoemt *Eelte Eeltz*, waer en aventurer ende en wild mensche, ende is gehylcket weest an en borgemeister dochter binnen Danswijck in Lijflant, genoemt ... [niet ingevuld] ende heft daer een kint bij achtergelaten ende is aldaer gestorven ende bigraven, ende 't kint is hem cortelick na gestorven unde heft sijn levent also gendiget, etc.

Item die jongste zone van *Bartold Eeltz* ende *Lamme Wyffringa* vorschreven hiet *Volter Eeltz* ende was oeck wat aventuerlijck van hoeft, unde hij heft to wijff gecregen *J. Heylle Canters* ende wonen

t'samen buiten der stad op 't lant in 't karspel van Middelbort, ende heft oeck al [62] kynderen geprocreert bij sijn huisvrouw, waervan alsnoch leven *jonge Bartold Eeltz, Lamme, Heylle* cum ceteris, etc. *Wolter Eltz* obiit anno 1585.

Dit 's nu genoeg van den grade van *Lamme Wyffringa*, den olste gehoude dochter van den vromen olden *Johan Wyffrinck* ende die deuchsame *Johanna ter Noylle*, sijnder huisvrouw. Item wij willen nu vorts verclaren van den tveden gehouden dochter, genoemt *Alberta Wyffringa*, die toe man cregen heft *Wolter Egberts*, daer wij van in 't volgende capitel dencken t'mentioneren.

Item, hier volgen nu eerst de wapens van *Wolter Egberts* ende *Alberta Wyffringe*, sijnder huysvrouw, etc. Item, daerna volcht dan dat 18 capitel.

[63]

Egberts
Wyffringa

Dit sijn die wapens van *Wolter Egberts* ende *Albert Wyffringa*, sijn huisvrouw.

[64]

Dat 18 capitel, sprekende van den 2den gehouden dochter, genoemt Albert Wyffringe, etc.

Daer is te vorens verhaelt dicwijls dat *olde Johan Wyffrinck* ende *Johanna ter Noylle*, sijn wijff, hadden drie gehouden dochters, waervan den tviede genoemt waer *Albert Wyffringe*, etc.

Item, desen J. *Alberta Wyffringe* vorschreven heft tot hoer man gecregen *Wolter Egberts* unde heft daer veel van geleden dorch sijn quade hoefd, also dat sij bij hem weynich goede dagen gehat ende bileeft heft, unde den beyden broers, als *Johan* ende *Harmen Wyffrinck*, sampt hoer l. moeder ende susters waren tegens dat hylck ende wolden 't hoer niet raden noch consenteren. Unde sij heft hem al even wal to man genomen. Dorch hij was een schoen stout en moy jonckman, ende het was oeck mede jamer ende grote schade dat hij so quaedcoppet was. Item sij heft een kint bij hem gehat ende sij storff cortelijcken daerna ende hoer kint worde genoemt *Gebbe*, ende do men screeff omtrent anno 1528 is *Albert Wyffringe* gestorven ende hoer kint heft omtrent en jaer na de moeder geleeft ende is mede gestorven ende mit sijn moeder in S.-Martenskerck bigraven, etc.

Item, so lange als *Alberta Wyffringe* leefde, so was hoer man *Wolter Egberts* noch geacht ende geert. Dan na hoer doot so queem hij gansselijcken op den loop ende rebellicheit. Hij worde also rebel, dat hij nyemant niet en goet wordt gaff. Item, hij sprack mede op den heren ende regenten dar Stadt ende Landen van Groningen, also dat hij ten lesten geapprehendert worde ende is geset op den Oesterpoorte gevancklijcken, alwaerop hij na lange gevangnisse ten lesten gestorven is. Ende als hij doet waer, hebben hem sijn vrenden mit groter solemniteit ende state van den porte laten halen ende mit groter eren is hij toe S. Marten bij *Alberta*, sijn wijff, bigraven. Unde den goederen van *Albert Wyffringa* vorschreven waren op hem gestorven, also dat die van *Wyffrinck* [64v] dat goet gans afgestorven is ende is meest geert op dyen *t'Lellens*, die waren vrientschap van *Wolter Egberts* voerschreven, etc. Want sij waren sijn susters kynderen.

Dus nu genoeg van den tveden gehouden dochter van *olde Johan Wyffrinck* vorschreven ende willen vorts gaen tot den derden gehylckten dochter, genoemt *jonge juffer Gese Wyffringa*, die tot man cregen heft *Albert Dunselar*, gelijk als in 't 19 capitel volgen sal, etc.

Item, eerst sal noch comen 't wapen van *Albert Dunselar* ende *Gese Wyffringa*, sijn huisvrouw, mit oeck 't wapen van sijn leste wijff *Hungha*.

[65]

Wyffringa

Dunsselar
Huingha

Dit sijn die wapens van *Albert Dunselar* ende *J. Gese Wijffringa* sijn wijf; oeck mede 't wapen van sijn leste vrou van *Hungha*.

[66]

Dat 19 capitel, sprekende van den jongsten gehoude dochter, J. Gese Wyffringa

Om vorts te verhalen van den derden ende lesten gehouden dochter van *olde Johan Wyffrinck* ende *Johanna ter Noylle*, echteluyden, soe is 't dat dese dochter genoemt is geweest jonge juffer *Gese Wyffringa*, ende heft to man gecregen *Albert Dunzelaer* ende heft oeck bij hem geprocreert en dochterken, welck na hoerselvs genaemt worde *Gese Dunzelars*, want *J. Gese Wyffringe* vorschreven is in den craem gestorven ende hoer kint is hoer omtrent ses weken na gestorven ende beyde in S.-Martenskerck bij ons-lieven-vrowensaltar bigraven, ende den goederen sijn op die van *Wyffrinck* gestorven, want den hylckesvorwarden hielden alsoe, etc.

Item *Albert Dunselar* vorschreven heft wederom tot sijn tvede huisvrou genomen *J. Hille Hungha*, en dochter van *olde Roelliff Hungh*, in sijnder tijt drost van 't Oldambt, ende waer en suster van *Lyuerdt*, *Jan Reinner* ende *Wolter Hungh*. Unde *Albert Dunzelaar* vorschreven heft oeck kynderen geprocreert bij sijn tvede wijff vorschreven. Dan den goeden sijn *Albert* vorschreven seer te rugge gelopen bij sijn leste wijfs tijden. Also seer dat hij noch en doerwarder worde van den camer der heren van Groningen, ofte so men sal seggen: doerwarder van den raedt. Ende sijn huisvrou is mede op 't leste blint geworden unde *Albert Dunzelaar* heft ten lesten al wat weder bygennen t'rijcken ende daerna is hij gestorven, achterlatende sijn huisvrou 3 kynderen.

Item hij was en seer vromer man ende goet van naturen ende is dorch sijn leste howelijck seer op't achterdeel gecomen. Want men spreeckt gemeenlijcken dat en vrowe can so veel mit en lepel uut osen ofte werpen, als en man mit en schuppe in; 'tvelck bij den vromen *Dunzelaar* genoechaem gebleken is. [66v]

Dit 's nu genoeg van *J. Gese Wyffringa* ende hoer man dyen wij in den here laten rusten, ende willen vorts spreken in 't volgende capitel van den drie geestelijcke dochters, genoemt den olsten: *J. Gese*, *J. Ingel* ende de jongste *J. Catrina Wyffringa*, etc.

Item erst comen hoer drier wapens in en ruth, etc. Ende dan sal volgen dat 20 capitel.

Item, *Hille Hungha*, de leste huisvrou van *Albert Dunzelaar* vorschreven, is *Albert Dunzelaar* cortelijcken nagestorven mit hoer drie kynderen also datter geen kynderen van *Albert Dunzelaar* ende sijnen beyden wijven t'lijve gebleven sijn. Dit nu genoeg van dyen, etc.

[67r]

Wyffrinck
Bayens
Ter Noylle
d'Makens

Dit sijn d'wapens van den drie gestelijcke susters van *Wyffringa*.

[68r]

Dat 20 capitel, sprekende van den drie geestelijcken juffers

Wij hebben in den vogaenden capitelen, namentlijcken den drie vogaende leste capitelen, dat *olde Johan Wyffringe* ende *Johanna ter Noylle* hadden drie dochters die geestelijcke personen waren, genoemt *J. Gese*, *J. Ingel* ende *J. Catrina Wyffringa*, etc.

Item J. *Gese Wyffringa* mit hoer suster Juffer *Engel Wyffringe* hebben beyde den warelt gelaten ende sijn gegaen in 't cloester to Warphum, 'tvelck is van Sanct-Johannesordo, alwaer sij seer ijverlijcken ende christlijcken geleeft hebben langen tijt, ende hebben hoer gansselijcken van den warelt afgewendet ende God den Here gedient nacht ende dach ende hebben mede overcloedelijcken den armen ellendigen menschen onderhouden, dattet wonder soude sijn te verhalen, ende juffer *Gese Wyffringa* is ten lesten in den geestelicken staet binnen 't convent gestorven ende to Warphum bigraven.

Item hoer suster juffer *Engel Wyffringe* heft na de doot van hoer suster J. *Gese* vorschreven al over de dartich jaren geleeft ende is daer langen tijt in 't selfde cloester geweest priorenne ende waer seer ontsien. Oeck waer se al over die tachtich jaren olt doen sij is gestorven, 'tvelck geschiet is anno 1580 verleden, unde sij is daer oeck bij hoer suster bigraven. Item sij hebben vele costijckheit aftergelaten als olt gelt, golden ende silveren juwelen ende credentiën, oeck mede van linnen ende tinnen, etc., 'tvelck den conventualen al verstolen ende vermorst hebben sonder dat horen rechte erffgenamen van dyen wat genoten hebben, dat seer biclaechlijck is vor den erffgenamen vorschreven.

Item J. *Catrina Wyffringe*, de jongste suster, is gegangen in 't jufferencloester ofte -hoff binnen Groningen op des Menrebroeders kerckhof om aldaer van alles te leren ende was daer mit den ersten bistedet om gelt unde na dat sij tot hoerren rijpe ende vollencomen jaren ende olderdum gecomen waer, heft sij aldaer inne bigeren to blieven, ende is also in dat selve jufferenhoff also vorts die dagen hoers levens gebleven ende gestorven ende tot den menrebroeders in den kercke bigraven anno 1570 dye God genadich sij. Amen.

Dit 's nu genoeg van den drie geestelijcke juffers ende susters genoemt J. *Gese*, J. *Engel* ende J. *Catrina Wyffringa*, die in den Here sijn gerustet, etc.

Item, nu willen wij vorts verhalen van *Harmen Wyffrinck*, den jongsten zone, hoe dat hij te houwelijck gecomen is, 'tvelck wij willen verhalen in 't volgende 22 capitel. Dan in 't volgende capitel sijnde het 21 capitel, daer willen wij erst wat mentioneren van *Reynner Johans Dyortz*, sijnde *Harmen Wyffringe* wijffs vader, ende daerna willen wij dan vorts seggen expreslijcken van *Harmen Wyffringe* ende *Alcke*, *Reynners* dochter *Dyortsma*, sijn huisvrouw, ende vorts van sijn kinderen, etc.

Item, erst sal hier volgen de wapens van *olde Johan Dyortz* ene sijn huisvrouw.

Item, daerna sal volgen die wapens van *Lamme Fuckers* ende hoer 3 mans.

Item, daerna sal volgen 't wapen van *Frerick Coytter* ende *Willem Sickinge*, sijn wijf.

Item, daerna sal volgen dat 20 capitel.

Item, vor den wapens van *Lamme Fuckers* vorschreven sallen noch erst comen hoer olders wapens, genoemt *olde Folckeer Fuckers* ende *Griette Gruys*, sijn wijff.

[69r]

Dyoertz
t'Watum

Dit sijn de wapens van *olde Johan Dyoertz* ende sijn wijff *Alcke t'Watum*.

[70r]

Fuckers
Gruis

Dit sijn de wapens van *olde Folckeert Fuckers* ende *Griette Gruis*, sijn wijf.

[71r]

Sickinge

Hetzinge
Dyoertz
Fuckers

Dit sijn de wapens van *Lamme Fuckers* ende hoer drier mans.

[72r]

Coytters
Sickinge

Dit sijn de wapens van *Frerick Coytter* ende sijn wijff.

[73r]

Dat 21 capitel, sprekende van den olders ofte afcomste van den olde Harmen Wyffrinckx huisvrouw.

Wij hebben in 't vorgaende capitel op 't leste gementionert dat wij dochten te verhalen den linagie ofte afcomste van *J. Alcke Dyoertzma*, huisvrouw van den vroemen *Harmen Wyffrinck*, borgemeister der stad Groningen, ende was den jongsten zone van *olde Johan Wyffrinck* ende *Johanna ter Noylle* vorschreven, etc.

So is 't dat wij bevinden dat *olde Johan Dyoertz* was in 't leven doe men screeff 1491 ende hadde to wijf *Alcke t'Watum*, die seer grote guederen had. Ende dese *Johan Dyortz* vorschreven was en zone van *olde rycke Hylle Dyortzme*.

Item *Johan Dyortz* vorschreven hadde bij *Alcke te Watum*, sijn huisvrouw, tve zonen geprocreert, die genoemt waren *Reyner* ende *Harmen Johanszonen Dyortsma*, ende corts daerna is *olde Johan Dyoertz* in den Here verstorven, ende *Alcke t'Watum* heft wederom gehylckt ende den olsten zone, *Reinnert*, is buitens lants getogen ende heft aldaer langen tijt gewoont, also dat sijn vrinden meenden dat hij al doot geweest hadde, etc.

Item, den jongsten zoon van *olde Johan Dyoertzma* ende *Alcke te Watum*, genoemt *Harmen Dyoertz* is bij den moeder ende den stiefvader thuis gebleven. So is 't gebort dat den stiefvader ende *Harmen* vorschreven questie gecregen hebben ende den stiefvader heft *Harmen*, sijn stiefzoon, seer gequest an sijn noes ende *Harmen Dyoertz* vorschreven is to meister getogen ende het ongeluck is togeslage unde de meister heft hem den noes afgemeistert, waerdorch dat hij al sijn leven schendet waer. Item *Harmen Dyoertzma*, na dat hij van sijn noes gemeistert waer heft hij altoes viantschap mit sijn stiefvader gehat so lange als sij beyden leefden. Unde dorch dat [73v] hij sijn noes miste en heft hij niet wal na sijn sinlickheyt conen hylcken, waerom dat hij al sijn dagen bij sijn maechden is sitten gebleven, ende heft die geëchtet ende daer bij sijn kynderen geprocreert, etc.

Item, sijn broeder *Reiner Johanszon Dyortz* is ten lesten wederom thuis gecomen unde heft tot sijn echte huisvrouw genomen *Lamme Fuckers*, en dochter van *olde Folckeer Fuckers* ende *Margrete Gruis* in Groningen. Item, dese *Lamme Fuckers* vorschreven was weduwe van tve mans die hoer afgestorven waren alleer sij *Reiner Dyoertz* gecregen heft. Den erste man was genoemt *Willem Sickinge* ende daer had se bij tve dochters, waervan den ene cortelicx is na den vaders doot gestorven, ende den ander dochter was genoemt na hoer eygen vader *Willem Sickinga*. Ende dese dochter is groot geworden ende heft tho man gecregen *Freerck Coytter* mit welckers erffgenamen den goeden seer verlopen sijn, etc.

Item, *Lamme Fuckers* vorschreven, wedue van *Willem Sickinge*, vorschreven heft tot hoer tvede man gecregen *olde Henrick Hetzinge*, ende daerbij heft se en zoon geprocreert die genoemt worde na sijn vader *jonge Henrick Hetzinge*, unde hij is olt geworden omtrent achtien jaren ende gestorven, etc.

Item, *Lamme Fuckers* vorschreven, wedue van *Henrick Hetzinge* vorschreven, heft tot hoer derde man genoemen *Reiner Johans Dyoertsma*, ende heft daerbij geprocreert tve kynderen: en zoon genoemt

Folckeer Dyoertz na *olde Folckeer Fuckers* ende worde olt omtrent acht jaren ende is gestorven mit sijn vader anno 1528 ofte daer omtrent, ende die dochter was genoemt *J. Alcke Dyoertzma* ende die creeg daerna to man *Harmen Wyffrinck* den jongsten zone van *olde Johan Wyffrinck* ende *Johanna ter Noylle*, als wij in 't volgende capitel genoegsaem sullen verhalen, etc.

Item, dese *Reyner Dyoertzma* ende *Lamme Fuckers* vorschreven woonden t'samen binnen Groningen in den Osterstrate ende waren seer vroeme luyden ende mild tegens den armen ende waren seer bemint, geacht ende ontsien bij en yder man. Oeck hadden sij grote guederen van hoer beyder erffs wegen, unde sij wonnen noch dagelicx groter, want sij brouden starck ende hadden grote neringe ende proufyten, also dat God hoer in allis gebenedijde. In den selven tijt brouden seer veel van den rijckdom ende adel, dorch datter grote profijten op sat ende oeck en was dat browen so gemeen niet als 't nu is, etc.

Item, *Reyner Dyortz* vorschreven is daerna omtrent anno '28 in den Here verstorven ende worde mit sijn zoon to *S. Wolbrechts* in den kercke bigraven, achterlatende *Lamme Fuckers*, sijn huisvrouw ende wedue, een enige kint ende dochterken, genoemt *Alcke Dyortzma*, daer wij van in 't volgende capitel sullen verhalen.

Item, hij liet oeck mede achter en bastert zone, genomt *Johan*, na sijn vader dyen hij en eerlijcke legaet gemaect heft, also dat hij hem wal conde onderhouden, 'tvelck noch genoeg blijkt bij sijn erffgenamen.

Item men wolde oeck mede seggen dat *Reyner Dyoerts* vorschreven oeck en zone butens landes hadde bij sijn heren dochter daer hij mede gedient had, ende den selven zoon is eens sijn leven binnen Groningen geweest om na sijnen vader t'vragen ende als hij vernam dat sijn vader in den Here verstorven waer is hij heymelijcken al droevich ende screyende wech getogen, sendende sijn halff susterken *J. Alcke Dyoertsma* twee costelijcke gouden rengen, unde men secht dat hij solde sijn een groten heer, etc.

Item, *Lamme Fuckers* heft noch en wijlle na geleeft ende heft hoer vorts in den weduelijcken staet gehouden ende is daer oeck inne gestorven ende mede bij hoer l. man ende zoon in Sancta-Wolbrechtskercke seer eerlijcken bigraven, wyen syellen dat God genadich moet sijn. Amen. [74v]

Dit 's nu genoeg van den linagie ende olders van *J. Alcke Dyoertzma*, huisvrouw van *Harmen Wyffrinck*, ende willen nu vorts spreken in 't volgende capitel van *Harmen Wyffringe* ende *Alke Dyoertzma* ende hoerren kynderen, etc.

Item, erst comen die vier quarteren van *Harmen Wyffrinck* vorschreven.

Item, daerna comen die 4 quarteren van *J. Alcke* sijn huysvrouw vorschreven.

Item, daerna volgen hoer beyder wapens onder een helm bitogen.

Item, daerna volgt dat 22 capitel.

[75r]

Wyffrinck

Bayens

Ter Noylle

D'Makens

Dit sijn de 4 quarteren van olde borgemeister *Harmen Wyffringe*.

[76r]

Dyoertz

T'Watum

Fuckers

Gruis

Dit sijn de 4 quarteren van *J. Alcke Dyoertzma* sijn wijf.

[77r]

Wyffrinck
Dyoertzma

Dit sijn de wapens van *Harmen Wyffrinck* ende *J. Alcke Dyoertzma*, sijn wijf, onder één helm beloken.

[78r]

Dat 22 capitel, sprekende van den vromen Harmen Wyffrinck ende J. Alcke Dyoertzma, sijn huysvrouw.

Wij hebben in 't 14 capitel verleden verhaelt dat *olde Johan Wyffrinck* ende vrou *Johanna ter Noylle* hadden geprocreert 8 kynderen te weten 2 zonen ende ses dochters waervan dat wij in allis gementionert hebben exempt van den jongsten zone, genoemt *Harmen Wyffrinck*, na *olde Harmen Wyffrinck*, sijn grote vader, oeck in 't vorschreven capitel al gesecht. Waerom wij als nu dencken te vertellen van den jongsten zone *Harmen Wyffrinck* vorschreven, etc.

Item dese *Harmen Wyffrinck* vorschreven, sijnde d'jongsten zoon van *olde Johan Wyffrinck* ende *Johanna ter Noylle* vorschreven, heft tot sijn huisvrouw gecregen *Alcke Dyoertzma*, een dochter van *Reyner Johans Dyoertzma* ende *Lamme Fuckers* als vorschreven is in 't voergaende capitel.

Item *Harmen Wyffrinck* vorschreven heft bij *J. Alcke Dyoertzma* vorschreven geprocreert negen kynderen, te weten 4 zoons, genoemt *Reyner*, *Reyner*, *Hugo* ende *Harmen Wyffrinck* ende den beyde *Reyners* ende *Harmen* sijn seer jonck gestorven ende *Hugo* vorschreven is olt geworden omtrent 29 jaren als wij van hem in 't volgenden capitel dencken te verhalen. Item, de vijff dochters hietten *J. Gese*, *J. Johanna*, *J. Lamme*, *J. Gese* ende *J. Roeliff Wyffringa*, daer wij vorts van dencken te verhalen in den volgenden capitel.

Item dese *Harmen Wyffrinck* vorschreven worde genoemt *olde Harmen Wyffrinck*, omdat sijn broeder *Johan Wyffrinck* hadde oeck en zoon genoemt *jonge Harmen Wyffrinck*, unde dese *olde Harmen Wyffrinck* was in sijnder tijt ambtman, olderman, hoefdman ende borgemeister der stadt van Groningen ende sat altijt mede in den regeringe der stadt ende land van Groningen. Hij was en man die den Here vreesde ende gaf geerne den armen ende was oeck mede en vorstander van weduen ende wesen ende der schamelen borgers, etc. [78v] Item, dese *olde Harmen Wyffringe* was oeck seer tegens den afbreeckinge van den Oesterpoorte, oeck mede tegens 't fonderen van 't Blockhuis, want hij beminde seer 't welfaren van der stadt Groeningen. Oeck was hij en beminder van den catolicque religie unde was oeck seer vreedsamich, slecht, eenvoudich ende rechtveerdich sonder hoverdije, volgende in allen poincten sijn vrome olders.

Item hij hadde groten hertzeer dat de tijden so mislijcken liepen ende heft sijn kynderen schone leringen ende exempelen gegeven ende geleert: namentlijcken dat se God boven al souden lief hebben ende gehoersamich sijn ende dat se mit allen menschen eendrachtich souden sijn, etc.

Item, dese *Harmen Wyffrinck* vorschreven heft groten schade gehat in den turbele, want doen den soldaten den Here van Billy mit den capitaynen vingen, moste de stad Groningen den soldaten gansselijcken bitalen, waerom dat den rijckdom meest alle hoer golt ende silver op 't stadt huis mosten brengen tot bitalinge van den soldaten, alwaer dat *Harmen Wyffringe* meest al sijn golden ende silveren, juwelen ende credentiën mede brochte op 't stadthuis (alhoewel dat sijn wijff ende kynderen daer genoeg tegens), die en groten penning beliepen, etc.

Item, in 't beleg van Bartold Enthens is sijn schoen huis ende hoff afgebroecken buten de stadt, oeck mede en huis to Middelbort. In somma dat hij groten schade gehat heft. Unde hij en heftet noyt geweten dat sijn huis ende hoff buiten den stadt gedestruert waer ende niemant dorstent hem seggen, want hij lach cranck in 't beleg van den stadt ende storff anno 1580 omtrent 14 dagen te voren dat het coninx volck den slach op Hardenberger heide gewonnen hebben, waerdorch dat de stad Groningen ontsettet worde.

Item, anno 1580 vorschreven is den vromen *olde borgemeister Harmen Wyffrinck* gestorven ende to *S. Marten* bij sijn olders bigraven, achterlatende 5 kynderen: een zoon ende 4 dochters, want den 3 soons

mit den ene dochter genoemt *Johanna* waren al lange vor hem gestorven ende oeck to Sanct Marten bigraven, wiens zyelen God genadich sij, etc. Unde hij worde seer van sijn wijf ende kynderen biscreyt, oeck mede van den borgers der [79r] stadt Groningen vorschreven. Unde *Alcke Dyortzma*, sijn huisvrouw is also mit hoer kynderen sitten gebleven, sonder weder to hylcken, ende hebben hoer kynderen grote gueden achtergelaten.

Item anno 1594 is der vrome vrou *Alcke Wyffringe* hoer l. man na gestorven ende licht bij sijn sijde in S.-Martensdom ofte -kerck bigraven, wyens zyellen God genadich sij. Amen. Item, J. *Alcke Wyffringe* is gestorven den lesten Julii '94.

Dit 's nu genoeg van den vromen *olden Harmen Wyffrinck* ende J. *Alcke Dyoertzma*, sijnder huisvrouw, ende willen vorts spreken van hoerren kynderen dyen sij achtergelaten hebben, gelijck als hier sal volgen.

Item, erst sal comen 't wapen van *Hugo Wyffrinck*, sijnde en enigen zoon van *Harmen Wyffrinck* ende *Alcke*, sijn wijff, oeck mede 't wapen van sijn suster, genoemt jonge J. *Gese Wyffringe*, welcker zoon ende dochter den vader corts na gestorven sijn, etc.

Item, daerna volcht dat 23 capitel.

[80r]

Wyffrinck

Wyffringa

Dit sijn de wapens van *Hugo Wyffringa* ende J. *Gesa*, sijn jongste suster op een na, etc.

[81r]

Dat 23 capitel, sprekende van Hugo Wyffrinck ende sijn suster

Daer is in 't vogaende capitel vermaent van den vromen *olde Harmen Wyffrinck* ende van sijnder huisvrouw, ende mede hoe dat *Harmen Wyffringe* vorschreven achterliet en zoon mit vier dochters, den zoon genoemt *Hugo Wyffrinck*; item, den 4 dochters genoemt J. *Gese*, J. *Lamme*, J. *Gese* ende J. *Roelif Wyffringe*, van welcker vijff kynderen wij nu in dit capitel alleenlijcken gedencken t'spreken van den zone ende van de leste ofte jongste J. *Gese* ende in den volgenden capitel sullen van den anderen drie susters verhalen, etc.

Item, de zoon *Hugo Wyffrinck* was en seer geschicket jonckman, ende was expert ende geleert in velen spraken, te weten in Latijn, Duitz, Hoegduitz, Italiaens ende Frachoyz, unde hij hadde langen tijt buiten lants gewoont ende verkert, also dat hij veel versocht hadde. Item anno 1580 heft hij hem mede bij den crijch gegeven ende heft Co. Mat. gedient ende vandrigh geweest van Sampson van Peslen, hopman, lieutenant van den oversten lieutenant Iohan Baptista van Taxis onder den regimente van den here van Billy, etc. Item, hij heft den slach op Hardenberger heide mede gewonnen.

Item, den Opslach tviemael mede gewonnen.

Item, Delfzijel mede gewonnen.

Item, den slach op den Buretange op den Leeck mede gewonnen.

Item, Coverden, Oldenzeel, Grol mede ingenomen, etc.

Unde hij was en vroem duechsamich jonckman, oprecht ende erlijck in conversatie. Item den viant heft Munkezijel ingecregen unde daer is sijn vandiel mede gecregen. Dan hij selfs was op dat pas in der stadt Groningen, 'tvelck hem seer gemoyt heft. Ende hij en heft daerna niet lange geleeft, want hij is anno [81v] 1581 omtrent 14 dagen na Pinxter gestorven ende in S.-Martenskerck bigraven.

Requiescat in pace. Amen.

Item sijn suster jonge J. *Gese Wyffringa* is anno 1582 daerna gestorven an den pest op Pinxtermaendach ende bigraven bij 't choer bij J. *Johanna*, hoer suster, die al lange te voren gestorven is, also datter maer drie dochters te live gebleven sijn van den negen kynderen daer *Harmen Wyffrinck*

ende *Alcke*, sijn huisvrouw, t'samen gehat hebben, waervan die middelste, genoemt juffer *Lamme Wyffringa*, to man cregen heft *Rennert Solckema*, als wij noch na sullen seggen in 't 25 capitel. Dan nu willen wij spreken van den olsten dochter van *Harmen Wyffrinck* ende *ALcke Dyoertzma*, sijnder huisvrouw, hoe 't hoer vergaen is, etc.

Item, hier volgen nu erst die wapens van *J. Gese Wyffringa*.

Item, daerna volgen die wapens van *Claes Helt* mit sijn tve wijven.

[82r]

Wyffrinck
Ter Noylle
Wyffringa
Dyoertz
Fuckers

Dit sijn de wapens van *J. Gese Wyffringa* de olste.

[82v]

[niets ingevuld]

Dit sijn die wapens van *Claes Helt* cum uxoribus.

[83r]

Dat 24 capitel, sprekende van J. Gese Wyffringa de olste dochteren, etc.

Om vorts t' verclaren van den kynderen van de vromen *olde Harmen Wyffrinck* vorschreven, soe is 't dat die olste dochteren genoemt *J. Gese Wyffringe*, unde dese juffer vorschreven is in den jufferlijcken staet gebleven dorch dat sij enige worden ofte beloften gehat heft mit ener genomt *Jan Schaffer* en zoon van *Dirck Schaffer*, unde als hoer beyder vaders 't selve sijn wijs geworden en hebbens 't selve an beyden sijden niet willen consenteren, want *Dirck Schaffer* was en groten gues ende *Harmen Wyffrinck* en groten papist, waerom dat die jongen luyden opgeroyt worden ende dat houwelijck is belet, unde *Jan Schaffer* heft alden beloften ende verbontenis op hem genomen ende op sijn zyel quiterende den juffer van allen zonden die daer vor God ende bij den menschen van mochten comen, gevende mede daervan een quytbrief mit grote eden ende juramenten ende also sijn sij gescheiden ende dat is geschiet anno '80 na den doot van *Harmen Wyffrinck* vorschreven.

Item *Jan Schaffer* heft daerna niet conen hylcken, want geen juffers van eren en bigerden geenner die menedich waer, waerom dat hij also gebleven is. Item *J. Gese Wyffringa* heft na den tijt wel dicwijls seer eerlijcken ende rijcklijcken mogen hylcken unde en heft niet gewilt om dat sij den erste niet en wolden sijn, waerom dat sij hoer bloyenden schoennen joecht ende jonckheyt also verseten heft.

Item, *J. Gese Wyffringa* is in hoer joechd sulcken schonen persoon geweest, datter in Groningen hoers gelijcken niet veel en weren. Item, sij was mede sulcken duechdelijcken persoon dat men 's niet en soude conen vertellen. Oeck vreesde sij Godt ende leefde seer devotelijcken. [83v]

Item, anno 1584 heft *Jan Schaffer* gehylcket an die van *Alberda* ende heftet al op hem genomen vor Godt ende den menschen waerdorch dat *J. Gese Wyffringa* vrij van allen beloften is geworden, gelijck in dorso oeck al gementionert is.

Item, anno 1586 heft *J. Gese Wyffringa* to man genomen bij des vrendens raedt *Claes Helt*, raetsheer der stadt Groningen, breder blijckende bij den hylckesvorworden daervan sijnde, unde dese *Claes Helt* vorschreven was wedenar, oeck sonder kynderen in 't leven hebbende, want hij hadde te voren *Juf. Menka Meynckema*, die 't selve jaer t'voren gestorven waer ende was en dochter van *Remt Menckema*, ende licht in Drakerck erlijcken bigraven ende heft geen kynderen achteren gelaten bij *Claes Helt*, hor man vorschreven.

Item, *juf. Gese Wyffringa* heft geen kynderen geprocreert bij *Claes Heltz*, raedshere, hoer man vorschreven.

Nu willen wij spreken vorts van den suster *J. Lamme Wyffringa* en hoer houwelijck ende daer dan na willen wij seggen van den jongsten dochter, etc.

Item, hier volgen nu erst die acht quarteren van *Rennert Solckema*.

Item, daerna volgen d'acht quarteren van *J. Lamme Wyffringa*, sijn huisvrouw.

Item, daerna volgen hoer beider wapens onder een helm biloken.

Item, daerna volcht dat 25 capitel.

[84r]

Solckema

Botema

Broersma

Rennarda

Douma

Graelda

Onnama

Gemminga

Dit sijn d'acht quarteren van *Rennert Solckema*.

[85r]

Wyffrinck

Bayens

Ter Noylle

D'Makens

Dyoertz

T'Watum

Fuckers

Gruis

Dit sijn d'acht quarteren van *J. Lamme Wyffringa*.

[86r]

[kopie afwezig]

[87r]

Dat 25 capit.

Wij hebben verclaert int 12 capitel hoe dat *Rennert Solckema* tot sijnen anderde vrou ende howelick gecregen heft *J. Lamme Wyffringa*, en dochter van *olde Harmen Wyffrinck* ende *Alcke Dyoertzma* etc. So ist dat *Rennert Solckema* ende *J. Lamme Wyffringa* elckander gehat hebben over de drie jaren aleer en kint tesamen cregen. Waerom, dat sij God almachtich en gelofttenis gedaen hebben, dat so veer ende indyen sij kynderen mochten krijgen, so beloefden sij God den naem te weten. Waert en zoon, so soldet hieten naden patriarch *Abraham*, ende waert en dochter, soldet genoemt worden na de moeder des Heren. Tvelck also geboert is, want *J. Lamme Wyffringa* vors. is in den craem gecomen om den derdehalf iaer na dat sij *Rennert Solckema* to man gecregen had ende is verlost ende gelegen van een jonge zooncke, daer genoemt worde *Abraham Solckema*. Waerinne *Rennert Solckema* grotelijcken verblijt is geweest, dorch dat hem al sijn foorkynderen afgestorven waren, exempt een dochterken als genoechaem tvorens verhaelt is, ende *Rennert Solckema* sampt *Alcke Wyffringa* sijn l. wijfs moeder hebben God seer daer van gelooft ende gedanckt, want het was het erste kints kint daer *J. Alcke Wyffringa* van hoer kynderen ontfangen hadde etc.

Item dat kint is geboren anno 1584 den 3den dach septembris stylo novo des morgens omtrent acht uren op en maendach ende op den 3den septembris anno 1581 stylo antiquo storff Juffer *Syouck Solckema*, olt 18 jaren min acht dagen ende was het olste kint daer *Rennert Solckema* geprocreert hat bij *J. Gerck Hoyttema*, sijn erste huisvrouw, gelijk int erste boeck verhaelt is, ende aldus heft den almachtigen God *Rennert Solckema* ende *J. Lamme* sijn tviede huisvrouw weder verblijft, waervan dat Godt den Here seer van hoerluyden gedancet ende gelooft is etc.

87v Item anno 1585 is *Rennert Solckema* bij consent van den oversten *Verdugo* (des tijts stadholder in den plaetze van den *grave van Rennenborch*) in Vrieslant gelopen van Groningen ende heft in bedelars cleren ofte habijt sijn dochter *J. May Solckema* uut Vrislant gehaelt mit golt, silver ende brieven, ende was op den selven tijt ten huysse van sijn vader *Anne Tyercx Solckema*, tvelck den laesten mael was dat *Rennert Solckema* vorsc. sijn l. vader sprack ende sach. Want sijn vader is cortelijcken anno 86 in den april gestorven ende in den kercke Terola bij sijn echte huysvrouw *Syouck Douma* begraven, wiens ziellen Godt genadich sij. Amen.

Item anno 1586 in septembri is *Rennert Solckema* vorsc. mit sijn broder *Tierck Solckema* dorch compromis erflijcken gescheiden. Alhowal dat *Tierck Solckema* grote dingen pretenderde, menende bij dusenden van sijn broder *Rennert Solckema* trijgen. Dat welke bij den compromittoers ende baersluyden, als *M. Focke Rommarts*, raed ordonnarius in den Hove van Vrieslant, *Gerbandt Bernardi Ellckema* ende *Sicke Sircx z. Adema*, anders bevonden, geaccordert ende uutgesproken is, blijckende bij den scheydinge ende baer daer van sijnde etc.

Anno 1587 den 21en septembris heft juf. *Lamme Wyffringa* den tvieden sone gebaert in Vrieslandtt na dat *Rennert Solckema* bij consent van Co. Mat. stadhouder präsident ende raedt ende mede bij consent van den staten weder in Vrieslandt waer gecomen ende dat kint worde genomt ende geheten *Harmen Solckema* na olde burgemester *Harmen Wyffringa*, ende dit kint is gestorven anno 1588 den laste decembris ende op Snicksvage int choer van den kercke seerlijcken begraven om wyens doot *J. Lamme Wyffringa*, die moeder vant kint seer rowig is gewest, ende vadders ofte netten sijn gewest ende daertoe geropen *Tiette Camminga*, Co. Mats. hopman, *Johan Eeltz*, Co. Mats. vandrich met Juffrou *Gese Wyffringe*, echte huisvrouw van den raedshere *Claes Helt* binnen Groningen.

Anno 1590 in den vastelavent heft *Rennert Solckema* sinen enigen dochter ende kint daer hij beholden had van *J. Gerck Hoyttema*, sijn erste wijf, toe echte ende in de houwelijcken staet begeven an *Johan Jarges*, en sone van *Garment Jarges* ende juffrou *Alijt ten Holten*, wonende toe Bedum in Groningerlandt, 'tvelck int darde boeck vorsc. *Solckema* opt langste gextendert sal worden na behoren.

88r Anno 1587 ende '88 hebben die goessen ofte Staten van Vrieslant *Rennert Solckema* seer naedelicken geschattet dat boven maten was, want sij hebben *Rennert Solckema* diverslicken in apprehensie gehaelt met doerwarders executoren ende soldaten dattet wonder was dattet en menschens hart verdragen conde ende hebben *Rennert Solckema* so voer ende naer bi den driedusent guldens afgedrongen ende geschat sonder enige barmherticheit met hem thebben ende noch holden den Staten dusent gulden op *Rennert Solckema* die sij menen ende gedencken thebben. Also dat *Rennert Solckema* groten schade van den rebellen des Con. Mats. geleden ende gehat heft etc.

Anno 1580 heft *Rennert* penningen uutgegeven op sijn Romschen reys ende tselve anno '93 ende anno '94 volendet om treissen na den grote stad Roma.

Anno 1594 den 16den Decembris heft *Rennert Solckema* vors. sijn overleden huisrow *J. Gerck Hoyttema* met al sijnen verstorven kynderen (die hij bij *Gerck Hoyttema* geprocreert had) na dat hi si hadde opgraven laten, so t'Bolswert, so te Leverden ende mede t'Groenningen) wederom nieulicx binnen Sneek int choer van den Groten Kerck seer eerlickken doen bigraven, tweten sijn huisvrouw met ses kynderen. Des dages daerna is *Rennert Solckema* anderde huysvrouw *J. Lamme Wyffringa* met een jonge dochter in den craem bivallen ende 't dochterken is genoemt *Alcke Solckema* na den olde moeder *J. Alcke Wyffringe* die welke binnen den stad Groningen in desen leste belegeringe ende inneminge der stad in den Here gerustet is. Ende d'gevadders sijn *Claes Helt*, juff. *Roellif Jarges* ende *J. Maria Broersma.*, ende dit is 't darde kint van *Rennert Solckema* ende *J. Lamme Wyffringa*, sijn anderde huisvrouw. Ende *Rennert Solckema* had bij *J. Gerck Hoyttema* seven kynderen als genoechsam verhaelt is, ergo hier mede in somma thien kynderen bij sijn beide wiven, waervan God almachtich gelooft moet sijn.

[Aantekeningen: *Lamme Wyffrinck*, † Heeg 2 sept. 1638, begr. Sneek, oud 88 jaar.

Abraham Solcama, kapitein van Groningerland, † Orsoy 25 aug. 1636, begr. Groningen, St.-Maartenskerk.

Clara Clant, vrouw van *Abraham Solcama*, † 'in de naeforst' 1640, begr. St.-Maartenskerk, bij haar man, nalatende 8 kinderen (*Rinnert*, *Evert*, *Olske*, *Susanna*, *Clara Maria*, *Algundis*, *Maria*, *Lamme*).

Aeltie Solcama, de laatste dochter, † 18 okt. 1643, begr. Sneek, tr. 1° *Cornelis Moons*, Hollands scheepskapitein, † 25 dec. 1627, begr. Helsene... in de Sond (waaruit een dochter *Lammeien Moons*, geb. 16 juli 1624, † 9 sept. 1624, begr. Groningen, Akerk); tr. 2° Dr. *Tiarck Solkma* (waaruit drie kinderen: *Antie*, *Lamcke* en *Rinnert*, tr. 1660 *M. Adelen*, waaruit *Rienk* en *Mechtelt*.)]

[89r]

Hoyttema

Solckema

Wyffringa

Dit sijn de wapens van *Rennert Solckema* ende *J. Gerck Hoyttema* ende *J. Lamme Wyffringa*, sijn beyde wijfen.

[90r]

Jarges

Wyffringa

Dit sijn de wapens van *Harmen Jarges* ende *J. Roellif Wyffringa*, sijn wijff.

[91r]

Dat 26 capittel, sprekende van J. Roelif Wyffringa, den jongste dochter van olde Hermen Wyffrinck ende J. Alcke Dyoertzema vorschreven, etc.

Daer is te voren gementionert hoe dat de borgemeister *olde Harmen Wyffrinck* hadde geprocreert negen kynderen bij *J. Alke Dyoertzma*, sijnder huisfrowen, van welcker kynderen die jongste dochter genaemt ende geheten was *J. Roellif Wyffringa*. So is 't dat dese dochter *J. Rolif* vorschreven heft tot man gecregen Jonge *Harmen Jarges*, en zone van olde *Albert Jarges* ende *J. Thiedt van Alma*, ende waer den jongste van allen kynderen. Unde dese *Harmen Jarges* genck wat quelcken, waeromme dat sijn ouders hem vorndel bisproken ende getestamentert hadden meer goets als enich van den anderen kynderen. Ende dit houwelick is geschiet ende gemaect anno 1584 den 18 novembris, omtrent na den doot van s[alige] borgemeister *Harmen Wyffrinck* die tijt van vier jaren ende 17 weken. Ende sijn t'samen seer eerlijcken in den echte staet verenicht ende bij consent van den vrenden van beyden sijden vergadert. Ende het howelijck is geëffectuert, gelijk d'folgende [doorgehaald: capitel ... is verhalende, 'tvelck gemaect is ...] hylckesvorwarden mede sijn brengende. Welcker sijn besegelt van den naeste vrenden van beyden sijden, gelijk 't selve bennen Groningen een costume ende maniere is. Ende den copia van den hylckesvorwarden mach men lesen in 't volgende blat, etc. Item *Harmen Jarges* ende *J. Roelif Wyffringa* hebben oeck kynder geprocreert t'samen, te weten: *Albert Jarges*, die genoemt was na *Harmen Jarges'* vader, ende twee sonen noach daerna, genomt alle beide *Harmen*, na olde burgermester *Harmen Wyffringa*, van welcker twee *Harmens* den erste seer cortelick is gestorven.

[91v]

[latere hand: Heeft daerna tot haer anderde man gecregen ... [niet ingevuld] van Heerma, daer si veel kinderen heeft bi gehat, van wien gehylickt ys in Brabant als aen *Germa* ende *Verdugo*.]

[92r]

Copia van den hylckesforwarden tuschen Harmen Jarges ende J. Rolif Wyffringa

[origineel in R.A. Limburg, H.A. Baarlo, inv.nr. 245, reg. 37]

[93v]

Onder stont geschreven *Garmet Jarges*, *Jemme Jarges*, *Johan Wyffringe*, *Ewerdt Eeltz*, mit vier groene wassene zegellen daer onder an hanghende, waerop was gedruet hoer vierrer gewontlijcken zegels ende zignetten, als men bij den principale wijder can ende mach bevinden.

Dit 's nu genoech van *Harmen Jarges* ende *J. Roelef Wyffringa* (sijnde de jongste dochter van den olden fromen borgemeister *Harmen Wyffrinck* ende juffrou *Alcke Dyoertsma*, sijnder huysfrvrouwe), echteluyden, ende willen vorts varen tot den linagie van *Solckema* ende seggen cortelijcken in 't volgende capitel (sijnde 't leste) den gehele ende principale somma ende bigenssel ende bisluit van 't geslachte *Solckema* als men in 't volgende capitel (sijnde 't leste capittel) mach sien ende lesen, etc.

Hier sal nu na volgen dat leste capitel van dit tviede boeck van *Solckema* ende wort daermede besloten. Dan aldererste so comen d' wapens van *Tierck Solckema* ende sijn tvie wijven onder een helm.

Item, daerna comen d' wapens van *Rennert Solckema* mit sijn beyde wijven oeck onder een helm. Unde daerna sal comen dat 27 capitel ende daermede wort dat tviede boeck bisloten, etc.

[volgende pagina's met latere hand]